

Henseende ere fuldkommen paalidelige, vilde ved Skolerne enhver Elev kunne faae 10 Rd., naar Beløbet blev ligeligt fordelt efter det Antal Elever, der er opgivet. Men een Skole faar 25 Rd., to faae 16, een faar 20, kun to faae netop 10, medens der er fire, som kun faae 5 Rd. for hver Lærling. Jeg finder, som sagt, at der burde tages mere Hensyn til det gennemsnitlige Elevantal, og derfor har jeg taget Ordet og begrundet, hvorfor jeg mener, at dette burde ske, men forøvrigt indrømmer jeg, at den ærede Minister har vist sig aldeles upartiff. — Der er en anden Henstilling, jeg vil tillade mig, og som ikke er omtalt i Betænkningen. Det er angaaende de 11,000 Rd. Jeg finder egentlig ikke, at der behøves nogen anbefaling for, at dette Forslag skal blive vedtaget; men jeg vil i den Henseende gjøre en Henstilling til Ministeren, nemlig om man ikke kunde gjøre Skoleraadene opmærksomme paa, at de ikke burde give Understøttelse til altfor mange Mennesker, thi det er min Tro, at der kommer Mennesker paa 15—16 Aar til Højskolerne med Understøttelse, og det turde ikke være heldigt. I disse unge Menneskers Dyrst kan det Spørgsmaal ikke være reist: Hvad skal der blive af mig, hvad er Formaalet med min Tilværelse, og hvad savner jeg? Thi dette kan først ske, naar de have naaet en mere moden Alder. Jeg skulde ønske, at Skoleraadenes Opmærksomhed henledes paa, at Understøttelse ikke gives til Nogen under 18 Aar; nogen bestemt Grændse kan ikke sættes, men de Paagjældende maa ikke være altfor unge. — Dette med Hensyn til Højskolerne. Med Hensyn til Seminarierne og den Indtægtsforøgelse, der er foreslaaet, skal jeg kun gjøre et Par Bemærkninger. 10 Rd. ere jo de Lærepenge, der betales af hver Lærling aarlig, og dette er fastsat i 1824. Skolelærersønner ere fritagne, men jeg ser ikke, hvorfor de skulle have denne Begunstigelse, da man ikke kan gaa ud fra, at Skolelærersønner ubetinget skulle være anlagte til at blive Lærere eller efter den nu bestaaende Maade at lønne paa ubetinget skulle være fattige. Den ærede Minister sagde, at 97 pCt. ere enten Sønner af Gaardmænd eller af Skolelærere eller af Haandværkere,

ialtsald ved eet Seminarium; men det, at de ere Sønner af Gaardmænd, er da ikke Borgen for, at de absolut ere fattige. Derfor finder jeg det rimeligt — slet ikke af Hensyn til de private Seminarier, for at disse bedre skulde kunne konkurrere, thi dette lægger jeg her mindre Vægt paa —, at vi forhøje Betalingen. Forhøielsen er ogsaa rimelig, naar vi se hen til, at af 50,000 Rd., som Statsseminarierne aarlig koste, b. tale Eleverne selv kun 1,700 Rd. aarlig eller ialtsald en meget ringe Sum. Desuden har jeg et andet Formaal, og det er, at naar man ved at forhøje Betalingen kunde faae lidt Mere ind, kunde der være Haab om at komme flere Fattige til Hjælp ikke alene med billig eller ingen Betaling, men ligefrem ved at give dem Understøttelse til Ophold ved Skolerne, og dette kunde komme flere tilgode, der kunde have særlige Anlæg til Skolefaget, men som vanskelig kunne komme til denne Gjærning netop paa Grund af deres Fattigdom. Naar det er sagt, at den lave Betaling nu væsentlig kommer de Fattige tilgode, saa vil jeg dertil sige, at dette tror jeg egentlig ikke; thi som bekendt afholdes der hvert Aar Examen ved Seminarierne, og hvem optages da i Reglen ikke? Det er i Reglen dem, der have faaet den ringeste Forberedelse, og det vil i Reglen være de Fattige, der derfor henvises enten til private Seminarier eller til den Uddannelse, de selv kunne skaffe sig. Jeg er overbevist om, at dersom vi havde nogen Oplysning om, hvorledes det forholdt sig med de Folk, der privat uddanne sig, vilde det vise sig, at de ere endnu fattigere og uheldigere stillede end de, der søge Statsseminarierne, og vi vide ogsaa, at Seminarierne bortvise ikke saa af deres Elever, hvilket ogsaa lidt gaar ud over de mindre Bemidlede. Jeg tror derfor, at naar man vil tage et skjønsonomt Hensyn til de Fattige, bør man gaa den Vej, som Mindretallet har anvist. Jeg glemte for, da jeg omtalte Højskolerne, at jeg kunde støtte det ærede Medlem fra Randers Amt (Bønløkke) i hans Opfordring til den ærede Minister om, at det var ønskeligt at faae klargjort, om det enten alene er unge Karle, der kunne faae Understøttelse, eller tillige Piger. Jeg har ogsaa den Opfattelse, at det maa være baade